

עצה המאירה מתוך החשיכה

הקושי על מה מי ומה לדבר. אז לאחר שבוע של חיפושים ולבטים קבלנו את ההשראה לכתוב על נקודה מסוימת שמאוד מאפיינת את פרשיות חומש בראשית. נקודה שאין לך אדם שנמלט ממנה, והיא נסיונות החיים. שהקב"ה לא ינסה שום אדם, אבל בחיי הרוחניות זוהי מציאות העלייה של החיים, כל אופיה של עבודת ה' היא מאתגרת מאוד כיצד אם הכל, ולמרות הכל נחטוף יותר שעות בלימוד התורה"ק. כיצד יוצאים מביהכנ"ס לרחובה של עיר בליל שבת ומגיעים עם אותה התעלות של מעריב דליל ש"ק לבית ולא עם הקולקציה האחרונה של האופנה בראש ה". בכל פינה בחיים אדם צריך לאתגר את עצמו כיצד הוא כן עושה את רצון השי"ת, ביושבו בחבורת מרעים וכיו"ב קשה מאוד ליישם את ספר חפץ חיים כהלכתו. וא"כ צריך לכל ענין תכנית מגירה. ואע"פ שאיני ראוי לדבר על כך ולב יודע מרת נפשו אבל מחמת שבבואת הפרשיות עוסקות בכך נתתי לבי לכתוב בענין זה.

ונדבר בענין זה בשני פנים זעיר מן זעיר ממה שניתן לדבר, מדוע הקב"ה מאפיין את עבודתו בנסיונות, ומהי התועלת העצומה שיש לנו מהנסיונות. ובתח"ד אציין שחלק מהדברים כאן הגיעו בהתעוררות מד"ת של יד"ג צמ"ס באופן יחודי הרה"ג יוסף צבי רכניצר שליט"א שנטל על שכמו להאיר הפרשיות

- 1 הפתיחה והסגירה של הפרשיות בחומש בראשית מלמדות אותנו כיצד לחוות את חוויית הנסיון היומיומי בעבודת השי"ת.
- 2 אין ברירה יש הכרח לנסיונות מכח חטאו של אדה"ר
- 3 המעטפת הגדולה של הנסיון שלא רואים ברור למה? מדוע? היא ה-ג-ל-ו-ת! מי הציב אותנו כברירת מחדל הזו?
- 4 תועלת בלתי נתפסת שצומחת לנו מעבודת השי"ת בתוך הגלות שלא היתה אילו עבדות השי"ת היתה התלבטות איזו מנה לבחור במסעדה... מדברי האבני נזר ובנו השם משמואל זיע"א
- 5 עולה על כולנה הנחת והשמחה לקוב"ה מעבודתנו בהסתר בתוך שכת הגלות עולה על שלימות הכסא לעתיד לבוא!
- 6 מעשה מפעים שסיפר המהר"י מבעלזא שמחדד לנו את הנחת הבלעדית לבוי"ת בחשכת הגלות.
- 7 סגירת הנושא בפנינה אמיתית מדברי הכתב סופר זיע"א המתחרזת במחרוזת המאמר ומחדדת את ההסתכלות על נסיון מבית מדרשו של סבא 'אברהם' אע"ה.

פתיחה למאמר פרשיות לך לך וירא

בס"ד אנו נמצאים בין בתרי הפרשיות הלוהטות שיצרו את האומה העברית יש מאין, אינסוף התרחשויות, אם נפרוש את הפרשיות כמחצלת ונזרוק עליה סיכה, היכן שתפגע הסיכה ניתן לדבר בלי סוף, וזה עוצם

לעם ישראל בחשכת הגלות.

אופן בירור הטוב מהרע נעשה ע"י נסיונות

ראשית דבר צריך לחדד שהכרח עבודת בהאי עלמא באופן של נסיון החיים בהאי עלמא מבואר כבר באוה"ח הק' ובוזה"ק בכמה מקומות [והארכנו במאמר לפר' משות מסעי תשפ"ב] הקב"ה ברא את העולם באופן המסודר ביותר הטוב והרע היו נפרדים לחלוטין אחד מרעהו, בכל מעשה או תשוקה אדם ידע היטב אם האם הוא מתעסק בטוב או רע במובן רוחני. משחטא אדה"ר שניתן לו את כל הכח והיכולת של נזר הבריאה - ה-א-ד-ם הרי שבכוחו העצום הוא פגם בד.נ.א של הבריאה [כמו התפרקות של גרעין אטומי שהיסוד מתפרק] כך גם אירע בחטאו שכל הטוב והרע התערבבו לחלוטין ומאז ועד הגאולה השלימה בב"א. תכלית הבריאה בכל מקום לברר את הטוב מהרע מה שמכונה בהרבה מקומות בירור הניצוצות ולא נרחיב בזה במאמר זה. ולשם כך הקב"ה מביא את האדם לידי נסיון שע"י כח ההתמודדות וההצלחה בה הוא מוציא טוב מרע וזהו חלק מ'התיקון השלם' שאנו מייחלים ומצפים לו הרבה יותר מהרוב של הגוש.. וא"כ זהו הנסיון תכלית האדם בעולמו.

בעוה"ר אנו נמצאים בגלות אלפי שנים, הרבה אנשים לא מבינים מה טעם לבו"ת להשאיר אותנו בגלות אתה שומע לעתים מאנשים עם אמונה גדולה אבל פשוטי עם וגם מצדיקים בים וטובים ביטוי שאומר' כבר מדאי הרבה זמן אנחנו בגלות' אנחנו יודעים שצריך לבוא משיח אבל תתן לנו איזה סימן שאכן הוא בדרך' וכיו"ב זה לא מגיע מחוסר אמונה. אני מדבר על אנשים עם אמונה שאנחנו יכולים ללמוד מהם אמונה.. אנשים שגדלו להורים ניצולי שואה ואת אימי השואה חטפו היטב כל ילדי הניצולים [צלקות

בנפש] ואם כל זאת ובכ"ז שמך לא שכחנו!

עצה עמוקה שבירר לנו סבא אברהם ע"ה'

אוי בס"ד נבאר את הנקודה הזו בכמה פנים וזה יתן גם אור גדול בתועלת הנסיון הרוחני שאנו חווים מידי יום. ישנו מד"ר מעניין מאוד שהאבא שזכותו עומדת לנו בכל עת כל יכול התקשרות שלנו און לייך עם הקב"ה הגיע בזכותו מה לא קבלנו ממנו. אבל סבא 'אברהם' הוא ממש ולא אחר] לא מישחו ממשלת השמד] בירר לנו את שיעבוד המלכויות!

במד"ר (פ' מ"ד) שמעון בר אבא בשם ר' יוחנן אמר ארבעה דברים הראה לו [לאברהם] גיהנם ומלכויות מ'ת ובהמ'ק, אמר לו כל זמן שבניך עסוקים בשתים הם ניצולים משתים פרשו משתים הם נידונים בשתים, אמר לו במה אתה רוצה שירדו בניך בגיהנם או במלכויות וכו' אברהם בירר לו את המלכויות! וכו'. נמצא שהגלויות נוראות שאנו חווים האב הרחום שלנו ראה שזה מאוד טוב עבורנו. למה מדוע אנו לא רואים את הסוף? לכך נבאר דברי המדרש מתורתו של האבני נזר זיע"א כפי שהגישם בנו ה'שם משמואל' זיע"א וז"ל בהא דכתיב וישלחהו מעמק חברון ובש"ס סוטה (י"א א) מעצה עמוקה של אותו צדיק הקבור בחברון. ופירש הוא זצ"ל היות ידוע דדבר שאדם רגיל בו ואינו דבר חידוש אין אדם מתפעל בו כ'כ כמו מדבר של חידוש. והנה אאע"ה שהי' מגודל בכית תרה בחושך ואפילה שקוע בטנופי דהאי עלמא והוא זכה להפרד מהם ולהגיע למעלות רמות ונשאות כ'כ הי' חביבים אצלו כל הגה והגה של קדושה עד לאחד, כי הי' אצלו זה דבר של חידוש ויתרון האור מתוך החושך, וחשש אולי זרעו אחריו יהיה' מגודלים על ברכי הקדושה ולא יהי' זה אצלם לדבר של חידוש אולי יתקררו מעט האהבה והחביבות, ע"כ היתה

העצה העמוקה שלו שירדו בגלות ואז ירגישו ביותר ההפרש בין האור להחושך ותתעורר ותתגדל האהבה וכשיגאלו יהיו האהבה והחביבות עד מרום קצן, עכ"ד. ויש להוסיף ולומר שלא דווקא אחר שיגאלו אלא אף בעודם בגלות נמי

האתגר שבגלות ליום הרצון האלוקי הוא מקור האנרגיה הבלתי פוסקת לחטוף עוד שטיקל תורה ומצוות

לא צריך להיות פילוסוף גדול להבין את דברי האבנ"ז. אאע"ה ראה שלו יצויר חיי בניו בעבודתם לקוב"ה יהיו כמו תפריט לבחירה באירוע או פרגית או אסאדו או דניס אין לך איזה יצר שמאתגר אותך לבחור דווקא באסאדו או בדניס יש לך בחירה רגועה בניחוח אירופאי ברקע ניגוני תזמורת צוענית. זה נשמע נחמד פעם פעמיים שלוש, אח"כ זה כבר לא מצליח לסחוט אפילו חיוך, זה בנאלי כ"כ שאתה לא מתרגש מכך, אפי' שמגיעה המנה אתה יוצא להתעדכן מה חדש בשטח, בלשון העם זה כבר 'פאסה'

זה היה החשש של אאע"ה ברוחניות אם לא יהיו את קשיי הגלות כבר לא ננצל בלהט את הזמן ללימוד התורה"ק לא יהיה לנו חיות לכך זה יהיה משהו בנאלי, אפי' ארכאי. כיום אם קשיי החינוך של הילדים שכל ילד יצליח בלימוד, שכל בת תצליח בכל מקום לימודה סידור ההשתדלות בכלכלת הבית ועם כל זה להצליח להתקדם בלימוד התורה"ק, להצליח להתחבר יותר לקוב"ה בקדושה בתפילה במידות זה מאתגר! זה נותן את החיוניות להמשיך הלאה 'וויטר' עם פריישקיט לכך באו הנסיונות הרוחניים ליתן לנו טעם בעבודת השי"ת וזה הכל עצה עמוקה של אאע"ה לא של שום משגיח ראש ישיבה אדמור או משפיע, אבא אנדי אחד וזהו.

השמ"ש בשנת תער"ב מוסיף תוספת שאם לא נכתבה לא היינו חושבים עליה, שאאע"ה תפס את העצה הזו כיוון שהוא בעצמו חווה זאת בבית אביו תרח. אאע"ה לא היה לו ילדות קלה, הוא שאף מאוד לדבר עם קונו ולהכירו אבל הוא הוכרח לחיות בתוך החושך מסובב בפסלים וכפירה וזה נתן לו את והחיות בכל פעם מחדש בעבודת השי"ת וז"ל וזה עצמו הי' לאאע"ה שלרגלי המניעות והרדיפות שהיו לו בבית אביו גדלה אצלו התשוקה לאלקות ביותר מאד, ע"כ היתה עצתו שכאשר תתקרב מעט התשוקה אצל זרעו אחריו, ישתעבדו בגלות והמניעות והרדיפות של הגלות יהיו להם לרפאות תעלה להגביר אצלם התשוקה וההתלהבות ביותר, וזוהי אותה דרך עצמה שדרך הוא בה! עכ"ל

ישנה תוספת קטנה שהשמ"ש מביא בסו"ד והחרגנו אותה בכדי להעצים את המסר של הדברים ויש להוסיף ולומר שלא דווקא אחר שיגאלו אלא אף בעודם בגלות נמי וכמפורש בתהלים מ'ב שבמדרש שיר השירים צדיקים העמידו לי כחרבנם יותר מישובם אלו הדברים שנכתבו מקודם שבגלות עצמה יהיה יתרון האור מהחושך מקושי הגלות והנחת שיהיה לקוב"ה מכך יהיה פי כמה מאשר בתיקון השלם לעתיד לבוא! אם היינו כותבים כך מדעתנו היו אומרים שהשתבשנו אבל זהו מדרש ברור שהנחת שיש בקושי של הגלות בעבודת עם ישראל הוא לאין ערוך מאשר מה שאנחנו חושבים שיהיה הכסא שלם ועוד כהנה וכהנה בכל התגברות בכל פעם ברחוב או בכל פעם שבא לנו מאוד לדבר באמצע הלימוד אבל אנחנו נושכים היטב את השפתיים. זה יותר מהשלימות של לעת"ל בענין הנחת לקוב"ה!

מה יכול לעכב את הגאולה!? מדהים!

בכדי לחדד נקודה זו אני חייב להביא מעשה ידוע מהמהר"י מבעלזא זיע"א אותו סיפר האדמו"ר מבעלזא שליט"א כידוע שהמהר"י נחלה בסוף ימיו ולצורך כאן נסע הרבה ברכבת מלמעברג לוינה שהיתה בירת הרפואה בתקופה ההיא לצורך טיפול רפואי. באחד הפעמים ששהה שם לכמה שבועות הוא התאכסן בבית הארחה, והנה הוא שומע מאחד החדרים בליל שבת יהודי עם קול צעיר שלומד בעריבות ובהתמדה מאין כמוה, נפשו של המהר"י התפעמה מרוב התרגשות מי הוא זה שלומד בבית הארחה זה באופן עילאי כזה, וזה נמשך גם למחרת בשב"ק. [איני זוכר אם הרבי שלח את ממשו או שפגש או שהלך בעצמו לאותו חדר או שפגשו במסדרון] לברר מי זאת הנשמה הגבוהה ששוכנת שם [וכנראה שזה לא היה מצוי שם כלל].

ואז הוא פוגש בחור יהודי שהוא עלרעכר אבל במדי צבא הקיסרות האוסטרו הונגרי שעושה שטייגען במקום רחוק מאוד משיבה! שאלו מהר"י כיצד הגיע לעת שכזו ללמוד בדביקות כזו כאן! ואז סיפר לו הבחור שגייסו אותו לצבא הקיסרות והוא גוייס ליחידה מסוימת בתפקיד עוזר למפקד היחידה. וכיוון שהוא נשא חן בעיני המפקד מאוד היתה לו בקשה אחת עבור יהדותו שכל שישי שבת הוא לא יצטרך לשמש כעוזרו והוא יצא מהמחנה הצבאי למק"א בכדי לשמור את השב"ק, ואכן בס"ד המפקד נענה לו, ומאז כל זמן שהותו בצבא הוא מקפיד להגיע למקום בוודד כל השבת וללמוד תורה ללא הפסק ביודעו שזהו הלימוד היחיד שיש לו לכל השבוע! אפשר ללמוד ממעשה זה רבות אולם אנו חייבים להביא את תגובת המהר"י זיע"א על מעשי הבחור אמר המהר"י מי יודע אם לא מעשים כאלה מעכבים את הגאולה! שהרי כזה נחת רוח בתוך החושך ושיעבוד

המלכות בחור מעצמו כ"כ שואף ומתמסר לרבש"ע, לעת'ל לא יהיה לקב"ה כזו נחת רוח, הרי כל הרחוניות תהיה זמינה וקלה.

מי הם בעלי ברית אברהם, ולמה?

ולהטעמת הענין באופן מושלם נסיים בס"ד בפנינה מדברי הכתב סופר זיע"א שתוחרו במחרוזת דברינו ותהיה 'התליון שבשרשרת' בענין מילת אע"ה. התורה מספרת לנו והוא שכלו בְּאַלְפֵי מִמְרָא הַקְּמָרִי אֶתְךָ אֶשְׁכַּל וְאַתְּךָ עֵינֶיךָ וְהֵם בְּעֵלֵי בְרִית־אֲבָרָם לְכַאוּרָה יִשְׁנו מדרש מפורש שרק ממרא היה איתו בעצה על המילה והם התנגדו וז"ל ולמה נקרא שמו ממרא, ר' עזריה בשם רבי יהודה בשם ר' סימון שהמרה פנים באברהם בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם לימול הלך ונמלך בג' אוהביו, אמר לו ענר כבר בן ק' שנה אתה ואתה הולך ומצער את עצמך, אמר לו אשכול מה את הולך ומסיים את עצמך בין שונאריך, אמר לו ממרא אלהיך שעמד לך ככבשן האש ובמלכים וברעבון והדבר הזה שאמר לך למול אין אתה שומע לו, אמר לו הקדוש ברוך הוא אתה נתתה לו עצה למול חיך שאיני נגלה עליו לא בפלטיץ של ענר, ולא בפלטיץ של אשכול, אלא בפלטיץ שלך ה'ה' ד וירא אליו ה' באלוני ממרא. היוצא שרק ממרא היה עמו ומדוע אחיו מכונים בעלי ברית! מבאר הכתב סופר ובוה מת' את הסתירה ברש"י מפ' לך לך שכתב שכל האחים היו עמו בעצה על המילה שכל הענין שהלך אאע"ה להיוועץ בחבריו הוא בכדי לשמוע שאין שום הגיון אנושי במעשה המילה ואדרבה מבחינה רפואית זה מסוכן ומשולל כל שכל ואז יהיה לו נסיון האם לעשות ויתגבר על כך ולכך שאלם! ואדרבה מחמת שאמרו שלא יעשה, אזי עשה את המצווה יותר בחשק ובלהט א"כ נמצא שהם נתנו לו את העצה על המילה הם שלשו ורבעו את שכו המילה שהוא עשה לכך נאמר שהם בעלי ברית אברהם [ובדפוסם הם מוזכרים בפס'הם עשו לו טאנץ במעשה המילה. זהו מבט קצר וחד מאאע"ה איך להסתכל על נסיון. יה"ר שכולנו נחוש את העריבות של יתרון האור מהחושך ותתעורר ותתגדל אהבה [הש"מ]